

Haber-Yorum

Küresel Güney ve Yeni Dünya Düzeni - Bir Umut Mu, Yoksa Bir Serap Mıdır?

Haber:

Nisan 2025'te Brezilya'da düzenlenen BRICS Dışişleri Bakanları Toplantısı'nda Malezya Dışişleri Bakanı Datuk Seri Muhammed Hasan, şu ifadelerin geçtiği açık bir mesajı verdi: Dünya artık küresel istikrarı sağlamak için tek bir egemen güce güvenemez. Asya, Afrika, Latin Amerika ve Okyanusya'daki gelişmekte olan ülkeleri içeren küresel güney ülkelerini, toplu olarak kalkınmaya ve yeni bir küresel sistemin oluşumuna liderlik etmeye teşvik etti. Onun açıklamaları, ABD liderliğindeki küresel yönetimin uzun süredir devam eden hegemonyasına ve gerileyen güvenilirliğine yönelik büyüyen hoşnutsuz seslerin yankısını yansıtıyor.

Yorum:

Küresel Güney'in yeni bir dünya düzene yönelik çağrısı, tek kutuplu düzenin başarısızlığına karşı gerçek bir hayal kırıklığından kaynaklanmaktadır. On yıllar boyunca Amerika Birleşik Devletleri, uluslararası kurumları ve askeri gücünü, liberalizm, kapitalizm, laiklik ve stratejik çıkarları etrafında şekillenen bir dünya düzeni oluşturmak için kullandı. Ancak uzun süreli askeri müdahaleler, ekonomik eşitsizlik ve artan ulusal borçları, uluslararası sahadaki meşruiyetini ve konumunu zayıflatmıştır.

Amerikan liderliğindeki ahlaki ve yapısal çatlaklar, Irak, Afganistan ve diğer savaşlarda yaşanan insan kayıplarından, Filistin'de insan haklarının açıkça ihlal edilmesinin ortasında gasıp Yahudi varlığına yönelik sabit desteğine kadar artık açık bir hale gelmiştir. Bu faktörler, çok kutupluluğun olası bir gelecek çerçevesi olarak ortaya çıkmasıyla birlikte küresel liderliğin, alternatif modellere yönelik arayışını hızlandırmıştır.

Bununla birlikte Küresel Güney, bu yeni sistemin olası lokomotifi olarak sıkça anılmasına rağmen, ancak bunun gerçekleşmesini engelleyen büyük kısıtlamalar bulunmaktadır; zira bu blok, hâlâ aşağıdaki hususlardan yoksun farklı ülkelere sahip bir topluluktur:

- Ortak ideolojik bir temel.
- Koordineli siyasi veya askeri bir strateji
- Kolektif liderliğe yönelik kurumsal veya yönetsel yapılar.

Ayrıca bu bloğun üyeleri, siyasi sistemleri, ekonomik çıkarları ve jeopolitik sıralamaları bakımından büyük farklılıklar göstermektedir; hatta onlardan çoğu, ticaret, güvenlik ve teknolojik altyapı alanlarında hala büyük ölçüde dış güçlere bağımlıdır. Dolayısıyla tutarlı küresel bir vizyon veya birleşik bir mesaj

olmadan, Küresel Güney'in, yok olmaya başlayan tek kutuplu düzene ciddi bir alternatif sunması pek olası görünmüyor.

Buna karşılık İslam, küresel liderliğe yönelik kapsamlı ve köklü bir vizyon sunmaktadır. Zira Hilafetin gölgesinde Müslümanlar, kapsamlı bir hadarat modeli tesis etmişlerdir; böylece kıtalar adaletle yönetilmiş, ekonomik istikrar ve fikri bir kalkınma gerçekleşmiştir. Laiklięin aksine İslam'ın vizyonu küresel, Rabbani ve kapsamlı olup insan onuru ve gerçek adalet üzerine kuruludur.

İslam beldeleri bugün, devasa bir nüfus, muazzam doğal kaynaklar, stratejik coğrafi konum ve en önemlisi de birleştirici tevhid akidesi gibi liderlik için gerekli unsurlara sahiptir. Geriye kalan şey ise, bölünmenin üstesinden gelmek ve yeniden İslam şeriatına dayalı kolektif ve köklü bir yönetim tesis etmek için siyasi bir iradedir.

Amerikan hegemonyasının gerilemesi, nadir görülen jeopolitik bir açılıma işaret etmektedir. Ancak İslam mmeti bu anı, ideolojik bir netlik ve hedef birliği şeklinde değerlendirmediği sürece, yeni bir dünya düzeni vizyonu bir serap olarak kalacaktır. Liderliğin dış odaklara dayandırılması imkansızdır, bilakis onun geri alınması gerekir; zira İslam, sadece adil bir dünya düzenine liderlik etmeye muktedir olmakla kalmayıp, bilakis İslam bunun için takdir edilmiştir.

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan

Dr. Muhammed - Malezya